

**In Hoc Libello Pontificii Ora||toris continetur legatio, in
co[n]uentu Noremburgensi,|| Anno. M. D. xxij. inchoato,
sequenti vero finito ex-||posita, vna cum instructione ab
eodem legato|| ...**

Hadrian <VI., Papst>

Noremburgæ, 1523

VD16 K 320

74 Q[ue] Iniqve Homicidae, Aliiqve Peccatores ab ecclesiasticis iudicibus
duplici afficiantur pœna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65406)

ciuiles magistratus administrari postulare possit: quanc̄ iura communia in genere diffiniant, statuanc̄, quo pacto canonica ciuilibus, & e regione canonicis ciuilia iura opem suppetiasq; ferre debeant.

QVO PACTO ECCLESIASTICI IUDICES, sæculares causas, prætente iurisdictionis prætextu, inesse transferre conentur.

Nec̄ hoc plerisq; longa experientia rerum ac eruditione doctis probatur, q̄ iudices ecclesiastici, quibusdã in locis diurni vsus quasi possessionis, adimpletaq; præscriptionis prætextu, laicorum cõtrouersias coram se dirimendas hactenus præsumpserunt. Nam ea ex re Cæsarea Maiesta, Romanumq; Imperiũ haud parũ detrimenti patitur, utputa, quod non minimus Imperij honor temporalis, s. iurisditio memorata præscriptionis velamine minuitur, attenuatur, & penitus ab Imperio ad ecclesiasticos transfertur, Quod contra recepta, apertaq; iura, nemo est qui nesciat, quibus statuitur & cauetur, ut nulli præscriptioni quantumuis longe aduersus præminentem, tum Papæ, tum Cæsaris potestatem fiet locus. **Q̄ INIQVE HOMICIDAE, ALIQVE PECCATO-** res ab ecclesiasticis iudicibus duplici afficiantur pœna.

Quum diuina humanaq; iura vetent, ut nemo duabus cedi debeat virgis, merito pleriq; quibus celeberrimum est, nonnullarum cathedralium ecclesiarum odiosa statuta, peruersosq; mores, quibus vtriusq; sexus homicidas, reliq; maiorum, minorũue criminũ reos hucusq; vexarũt, detestant̄. Nã hactenus seruata est consuetudo, q̄ homicidij, similitumq; facinorum, quos casus Episcopis reseruos vocant, rei, peracta in aurem confessione, publicam poenitentiam, in totius populi conspectu, cum magno suorum ipsorum dedecore, ignominia, infamia subire coguntur. Quæquidem poenitentia forma non vsq; quac; improbanda foret, utpote, quæ ad primitiua ecclesiæ instituta q̄ proxime accederet, si hac cons

tenti, non etiam ampliore iusto, peccatibus egregij isti, mas
leq; officiosi Officiales extorqueret pecunie summam, dupli
ciq; delinquentes puniret poena. Qua re, miru q; multi offen
dantur. Quod q; iniquum, q; lōge a Christi instituto sit alie
num, cuiq; sanę mētis coniectura assequendum relinquitur.
QVOMODO FVNESTAE PECVNIAE INTVITV
ecclesiastici iudices & officiales illegittimas cohabitationes
& vsuras tolerant.

75 Præterea officiales auri sacra pellecti fame, vsuras ac pe
cuniæ foenus illicitum, nedum non interdunt, sed & passim
permittunt, fouent, ac tutantur. Insuper etiam clericos, reli
giososq; & sæculares, accepto ab eisdem annuo censu, pub
lice cum suis concubinis, pellicibus, & alijs id genus meret
ricibus, illegittime cohabitare, liberosq; procreare sinunt.
Quę res ambę quantū scādali, periculi, detrimenti, fortunis,
animabus & corporibus pariant, non est quod recenseatur,
quum nemo id, nisi talpa cæcutiat magis, non videat.

76 Præterea contingit aliquando, q; alter coniugum, belli, vo
torum, seu alia quapiam causa peregre proficiscatur; qui si
aliquando diutius, q; alterius conferat libidini, absit, tum offi
cialis alteri; pacta tamen numerataq; prius mercede fati ma
gna: cum alia victitare persona ac cohabitare indulget, non
prehabita prius diligentī vestigatione, superstes ne sit abiēs
coniunx, an naturę cōcesserit. Et ne hoc eorū factū a quoq; cas
lumniari posset, tolerantię nomen ei, nō sine magno mortalium
offendiculo, sanctiq; matrimonij contemptu indiderunt.

VT OFFICIALIVM DELEGATI SEV SYNODA
les iudices illicitos e domibus cēsus exigant.

Et hoc Germanis posthac non ferendum onus est, q; syno
77 dales iudices quarundam regionū oppidula & vicus ostias
tim peragrant, censusq; e domibus annuos exigunt; quos
vbi tenuis plebecula persolvere nequit, protinus cum excō
municationis iaculis petitur, ad eorum quoq; censuum cum